

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

1 Quisque potest licitè sua quærere, dummodo non plus .

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

CAVSA XIV.

Anniunciatum à consistorio ecclesiastico questionem moventem de practicis refectoriis suis predictis: magnitudinibus pecuniarum credendorum, ut ex eorum mercioribus emolumentis accepterent.

1. Haec primus queritor alicuius ei sua reperire.

2. Secundus, an illi refectoriis audiendi.

3. Tertius, an illud sit usus exigere.

4. Quartus, an clericis vel laicos à quibus usus existere.

5. Quintus, an elemosina de usu fieri possit.

6. Sextus, an usorarii pauperitatis agere valeant, nisi quod male accepterent, restituantur.

QUÆSTIO I.

Videtur sua reperire non posse, facile videtur posse prædicti. At enim Dominus in Evangelio: b [Si uero per nos filii estis, vade, & vendete omnia quae habetis, & da pauperibus]. Quia ergo isti non perfiditer arripiunt, non licet ei sua habere. Multo ergo licet ei reperire: quia non debet reperi, quod possidit non iuste. c [Si quis voluerit tuoscam tuos riles, & in iudicio tuos contendere, dimittit eis & pallium]. d [Sacculazatior judicis] Item. Apostolus in epistola ad Corinthios, d [Sacculazatior judicis] si habentur omnia pecuniam eis in uobis.] Item. Gregorius & expeditus [omnis misericordia: fed eis sub nullis redipserit peccata] expat. [Cum meni concepta defiderit subsequitur, forsan rebus evanescatur, quoniam amore superatur.]

C. L. q [Præterea transitoriu[m] Episcoporum prædictus non litigat.]

Item ex concilio Carthaginensi IV, cap. 19. Ego nec provocatus pro rebus transitoriis litiget.

Quia ergo generaliter perfecti probetur in iudicio contendere, pater, quod quia non licet flare coram judice. q [Huic respondebitur. Prohibetur perfecti in iudicio flare, captiōnē lucrum, sed non restans dampnum. Ut aliter. Alius est sua possidere: aliud est communione procurare] eff. Canonicus non possidet sua: quia eius fiduciam non sibi aliquis. Vixit enim rebus ecclesiasticis, non ut sibi tamquam ad difensionem sibi creditus. Vnde Profer in lib. de vita contemplativa. [Sacerdos f cui diffensione cura complicitate] require in causa ejus, a quo pro ingressu monasteriorum pecunia exigitur. q [Sicut ergo isti sua possident, ita nec sua reperiunt, sed res ecclesiasticae, quoniam prouocantur gerunt. Similiter, quid in iudicio prohibetur contendere, si intelligendum est, redditus ut non sibi sunt coram judice, sed alii. Alii autem coram judice offertur, & pro eniūc interpellat, si alii nullius familiārū legamus. Ita autem non sibi sunt, sed pauperibus, quoniam necessitatibus profutura reponit: & ita non prohibetur flare coram judice. q Illud verò Evangelio: [Si qui abfuderis tibi tunicaam, &c.] non est praescientis, sed exhortans.

C. II. q [Pecatis qui ultra debitorum exigunt, non quia debita debita est, sed expositi.]

Unde Augustinus, lib. 19, contra Faustum, c. 25.

Q[uod debetur], cui benignè dimittitur, non tam quinque reperiatur. Pecatis autem qui exigunt ultra debitorum: ideoque lex modum figens, pecuniam talionis instituit. Sed tu eo longe es à peccato iniusti exactioris, quo omnino non exigis debitorum: ideoque bonus magister g. sit. Quis percūrit in unam maxillam, præbe ei & iteram; præterim ne cogamur & ipsi redire debitum ab eo, qui nullum habet debitum.

q In aliquo veritate exemplariorum capiendum hoc conjunctum est superiorum, & confidendum est ex verbis B. Augustini, lib. 19, contra Faustum, c. 25, hinc inde accepto, & interdum etiam immutato. Quare prefatis integrum illud caput perlegerem.

Sic & etiam accipimus.

a. ad. Clerici. b. Mart. 19. Luc. 18. Marc. 10. c. Marth. 5. d. Lib. 6. e. L. moral. c. ad. c. Job. f. Sup. 1. q. 2. f. Sacerdoti. g. Lib. 6. Mart. 3.

C. III. q [De codere.

Item in lib. de sancta virginitate 15. c. 14. & 15. Q[uisquis] a preceptis non obtemperat, reus est, & debitor ponit. & pauci est. b [Præceptio Domini non obedire, peccatum est: consilio si utili nolueris, minus boni adipisceris, non multi aliquid perpetrabis, item Hieronymus c lib. 1, contra locinianos.] Quod præcipit, imperatur: quod imperatur, necesse est fieri: si non fiat, paenam habet. g. j. q [Vbi consilium datur, differentes potest habere: ubi præceptum, necessitas est servientis 2.

1. q [Virginitate] Refinita est citatio ex Polycapo. Antea citabantur ex sermone Domini in monte.

2. q [Servientis] Sequitur hanc verba, vel obediatur, vel imperante, ut ei obediatur, que sunt expuncta, auctoritate conciliorum vestrorum, & originali.

QUÆSTIO II.

D[icitur] eo autem, quod queritur, an de suis fratribus refectoriis producere possint, multa auctoritatis videtur esse præsumptum. Legi enim tam favorem cannum, quam scularium Principium prohibet adversus aliquem d[icitur] refectorium sua domini producere. Contra se eni[us] quisque testificari potest, pro se vero ministrum. Quia ergo isti producuntur, ut pro seipso testimoniis faciant. Non enim utilitatis sua eccl[esi]a se penitus immixta arbitrantur f[ac]tus? poterit, quid enim vox in talibus non est audienda. Sed distincto & hoc & testif[ic]iam examinatio incrementum causis fervanda est: in criminibus autem non usquequaque. In criminali enim causa non licet testem de proprio domo producere, in civile autem præstat eccl[esi]a licet.

C. I. q [Clerici pro sua eccl[esi]a testimoniis foris possent.

Unde Paschal[is] II. Guidensi Archic[ri]p[isc]opo Viennensis.

Super prudenter tua plurimum admiramus, quod in negotio beati Stephan[is], clericorum istorum accepte non nolueris testimonium. Diversa namque sunt species caufferia, nec in omnibus causis crimina agitantur. In crimibus f[ac]tuidem, accusatorum, & refutum illa distinctio obserbantur est, quia in canonibus continetur: in qui ad probationem domestici afflantur. Ceterum in possessionum, vel hujusmodi negotiis hi potissimum afflantur sunt, qui eadem negotia tractavent, de quorum auditu & viu[er]e hisitatio esse non debet. Si ergo idem clerici idonei sunt ad afferendum causas illius, nullatenus removeantur: sed sicut alii literis deliberatum est, inter S. Ioann. & S. Stephani canonicos, lis illa plenius decidatur.

Potest etiam intelligi alter. Domestici ad probationem non admittantur, ut pro his videntur, quorum sunt domestici, refutum ferant. H[ab]et autem (sicus supra de aforibus, dictum est.) non prodomestici, sed pro ea eccl[esi]a, qua mater est omnium pauperum, testimonium dicunt. In confidencie autem instrumentis secularium negotiorum Presbiteri non vocentur ad testimoniū: sed si causa contradictionis eis interfusse conigerit, subiente Episcopo testimoniū, ut dicant.

C. II. q [In confidencie instrumentis factis ad testimoniū non vocentur.

Unde in synodo habita Roma ab Eugenio Papa II.

statutum est. o. 13.

Q[uod] vngu[m] g [facerdotum] testimoniū credibilius habeatur, tamen ipsi in secularibus negotiis pro i testif[ic]io, aut confidencie instrumentis non rogantur: quia eos in talibus rebus esse non convenit. Si autem et eveniunt aliquo causa interfuerint, & aliquid viderint, vel audierint, vbi nulla idonea secularium.

a. Polyc. lib. 1. tit. 24. b. Cap. 15. c. in vulgarie erat. Greg. in epis. ad locinianum. d. abs. extraneum. e. al. distictio. f. al. criminalibus. g. Polyc. lib. 1. tit. 31.

X 4